

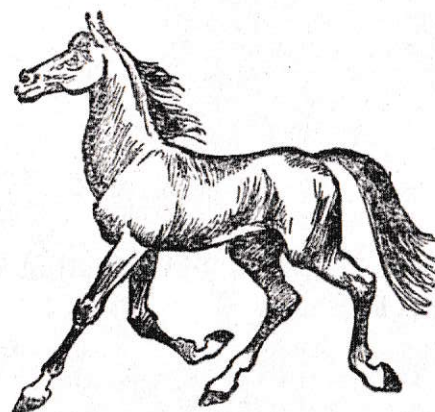
LBRIS

We know
books

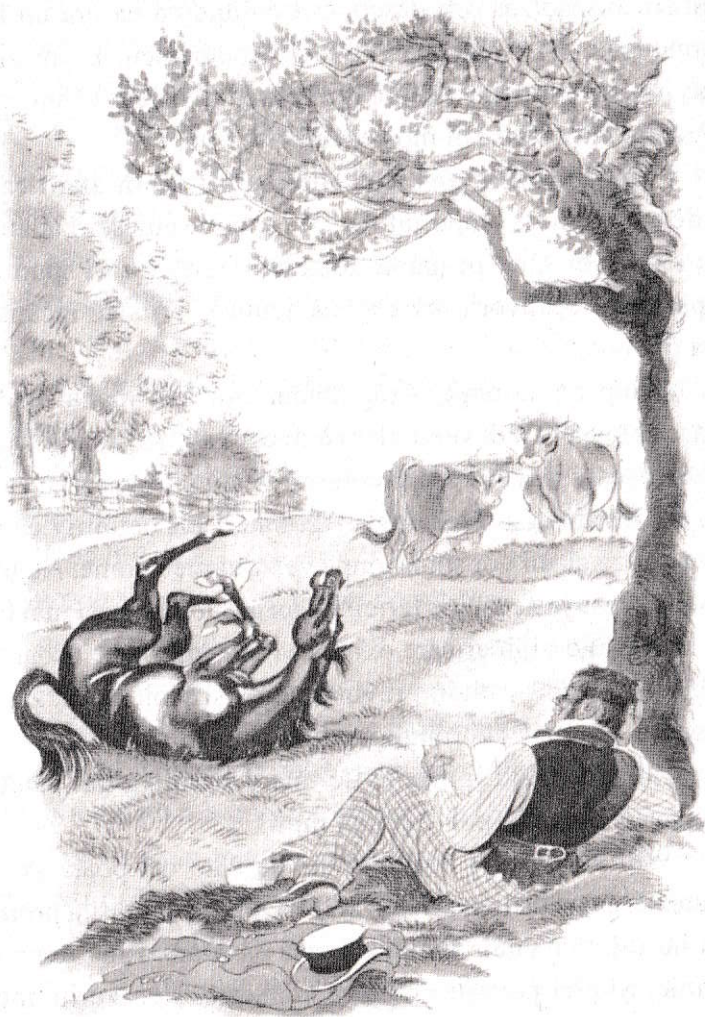
ANNA SEWELL

BLACK BEAUTY

**(NEGRUȚ – Viața unui căluț,
povestită de el însuși)**

s-au terminat, mă simt și eu la mine acasă. Și deseori, înainte de a mă dezmetici bine din somn, îmi închipui că mă aflu încă în livada de la Birtwick, stând laolaltă cu vecii mei prieteni, la umbra merilor.

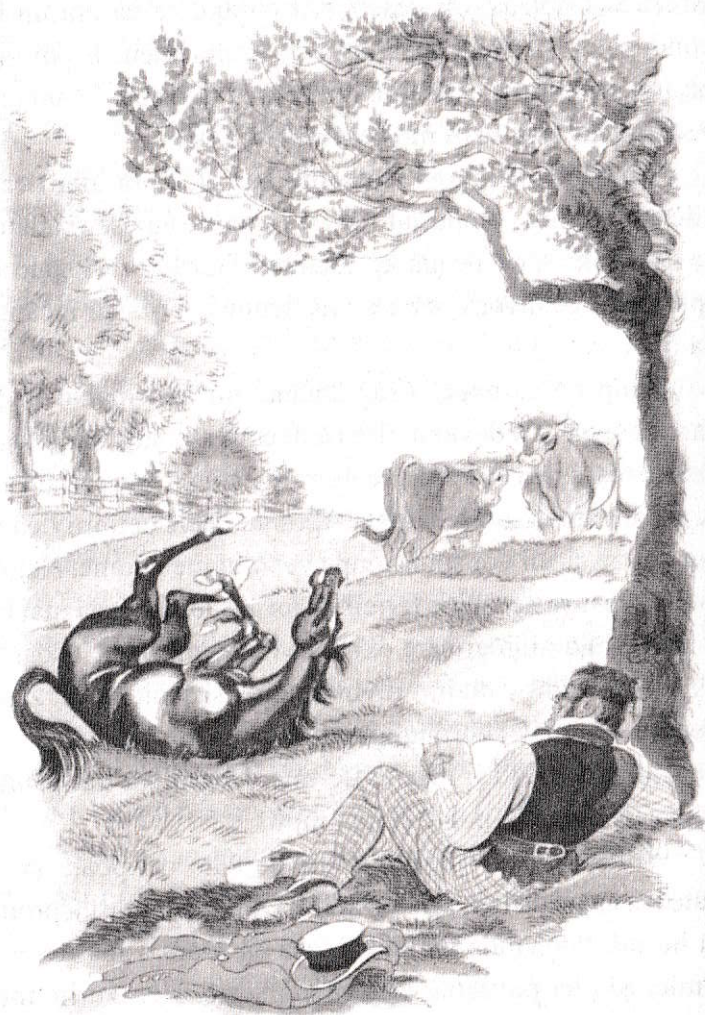

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul 1. Primul meu sălaș.....	5
Capitolul 2. Vânătoarea.....	7
Capitolul 3. Dresajul.....	11
Capitolul 4. Parcul Birtwick.....	17
Capitolul 5. Un început bun.....	21
Capitolul 6. Libertatea.....	25
Capitolul 7. Ginger.....	27
Capitolul 8. Ginger își continuă povestirea.....	32
Capitolul 9. Merrylegs.....	37
Capitolul 11. Taifas în livadă.....	40
Capitolul 11. O discuție sinceră.....	47
Capitolul 12. O zi cu furtună.....	51
Capitolul 13. Cruzimea.....	56
Capitolul 14. James Howard.....	59
Capitolul 15. Bătrânul rândaș.....	62
Capitolul 16. Focul.....	66
Capitolul 17. O discuție cu John Manly.....	71
Capitolul 18. După doctor.....	76

s-au terminat, mă simt și eu la mine acasă. Și deseori, înainte de a mă dezmetici bine din somn, îmi închipui că mă aflu încă în livada de la Birtwick, stând laolaltă cu vecii mei prieteni, la umbra merilor.

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul 1. Primul meu sălaș.....	5
Capitolul 2. Vânătoarea.....	7
Capitolul 3. Dresajul.....	11
Capitolul 4. Parcul Birtwick.....	17
Capitolul 5. Un început bun.....	21
Capitolul 6. Libertatea.....	25
Capitolul 7. Ginger.....	27
Capitolul 8. Ginger își continuă povestirea.....	32
Capitolul 9. Merrylegs.....	37
Capitolul 11. Taifas în livadă.....	40
Capitolul 11. O discuție sinceră.....	47
Capitolul 12. O zi cu furtună.....	51
Capitolul 13. Cruzimea.....	56
Capitolul 14. James Howard.....	59
Capitolul 15. Bătrânul rânđaș.....	62
Capitolul 16. Focul.....	66
Capitolul 17. O discuție cu John Manly.....	71
Capitolul 18. După doctor.....	76

Capitolul 19. Numai din nepricepere.....	80
Capitolul 20. Joe Green.....	84
Capitolul 21. Despărțirea.....	87

PARTEA A DOUA

Capitolul 22. Earlshall.....	91
Capitolul 23. Încercarea de eliberare.....	96
Capitolul 24. Lady Anne.....	100
Capitolul 25. Reuben Smith.....	107
Capitolul 26. Sfârșitul acestei întâmplări.....	111
Capitolul 27. Vătămat și în declin.....	114
Capitolul 28. Calul de închiriat și vizitii lui.....	117
Capitolul 29. Cockneys.....	122
Capitolul 30. Hoțul.....	129
Capitolul 31. Șarlatanul.....	132

PARTEA A TREIA

Capitolul 32. Târgul de cai.....	135
Capitolul 33. Cal de trăsură la Londra.....	140
Capitolul 34. Un veteran de război.....	144
Capitolul 35. Jerry Barker.....	150
Capitolul 36. Trăsura de duminică.....	156

Capitolul 37. O regulă minunată.....	161
Capitolul 38. Dolly și un gentilom adevărat.....	165
Capitolul 39. Seedy Sam.....	169
Capitolul 40. Sărmana Ginger.....	174
Capitolul 41. Măcelarul.....	176
Capitolul 42. Alegeri.....	179
Capitolul 43. Prieten la nevoie.....	181
Capitolul 44. Bătrânul Căpitan și succesorul lui.....	187
Capitolul 45. Revelionul lui Jerry.....	192

PARTEA A PATRA

Capitolul 46. Jakes și doamna.....	199
Capitolul 47. Timpuri grele.....	204
Capitolul 48. Fermierul Thoroughgood și nepotul său Willie.....	209
Capitolul 49. Ultimul adăpost.....	213

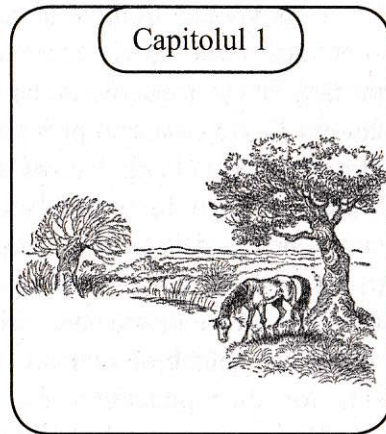
Anna Sewell, autoarea acestei cărți, s-a născut la Yarmouth, Anglia, la 30 martie 1820. Fiind infirmă de mică, ea scris mai multe cărți pentru copii, dintre care „Negruș” (Viața unui cal) este cea mai cunoscută. Cartea a fost publicată la 24 noiembrie 1877, iar Anna Sewell a murit la puțin timp după publicarea volumului, prea curând ca să cunoască succesul reputat și longevitatea pe care avea s-o dovedească „Negruș”. „Negruș” a devenit o operă clasică a literaturii pentru copii și este considerată drept una dintre cele mai reușite povestiri animaliere din lume.

PARTEA ÎNTÂI

PRIMUL MEU SĂLAȘ

Capitolul 1

Primul loc de care-mi aduc aminte e o livadă în care se afla un iaz cu apă limpede. Câțiva copaci umbroși se aplecau deasupra lui, iar la marginea iazului papura și nuferii creșteau din belșug. Într-o parte, peste un gard viu, vedeam un câmp arat, iar în cealaltă parte,

dincolo de poartă, casa stăpânului meu, aflată la marginea drumului; la un capăt al livezii era o plantație de brazi și la celălalt, peste un mal abrupt, se zărea o apă curgătoare.

Cât am fost mic, deoarece nu puteam să mănânc iarbă, m-am hrănit cu laptele mamei mele. În timpul zilei alergam în preajmă-i, și noaptea mă culcam lângă ea. Când era cald obișnuiam să stăm lângă iaz la umbra copacilor, iar când era frig aveam lângă plantație un adăpost foarte bun și călduros.

După ce m-am făcut destul de mare ca să pot mânca iarbă, mama ieșea în timpul zilei la muncă și se înapoia abia seara.

În livadă se mai aflau încă șase mânji, toți mai vârstnici decât mine – unii aproape că nici nu se deosebeau de caii cei mari. Alergam cu ei și ne jucam cu toții foarte frumos; galopam împreună, cât puteam de tare, în jurul câmpului. Uneori joaca era mai bătaioasă pentru că, pe când alergam, se întâmpla destul de des să ne mușcăm și să ne lovim cu copitele.

Într-o zi, după ce ne-am lovit cam tare, mama a nechezat către mine, m-a chemat la ea și mi-a zis:

– Aș vrea să fii atent la ce am să-ți spun. Mânjii de aici sunt foarte buni, dar ei nu au avut de la cine să deprindă bunele purtări. Tu ești binecrescut, iar părinții tăi au fost celebri: tatăl tău era foarte cunoscut prin părțile acestea, iar bunicul tău a câștigat, doi ani la rând, cupa la întrecerile de la New Market; bunica ta avea cel mai plăcut temperament pe care l-am cunoscut vreodată și cred că nici pe mine nu m-ai văzut lovind cu piciorul sau mușcând. Sper că vei crește blând și bun și nu vei deprinde niciodată năravuri proaste; să-ți faci munca ta cu voie bună, saltă bine picioarele când mergi la trap, nu mușca și nu lovi cu copita nici măcar în joacă.

N-am să uit niciodată sfatul mamei mele; știam că este un cal bătrân, înțelept și că stăpânul nostru avea o părere foarte bună despre ea. Pe mama o chema Duchess, dar deseori el îi spunea „comoara mea“.

Stăpânul nostru era un om inimos și blând. Ne dădea hrană bună, adăpost bun și ne vorbea frumos, la fel de frumos cum le vorbea și propriilor săi copii. Noi toți îl iubeam, dar mama cel mai mult. Când îl vedea la poartă, necheza de bucurie și alerga la el în trap. El o mângâia și o bătea ușor cu palma, spunându-i: „Ei, comoara mea, ce mai face Tăciunel al tău?“ Îmi spunea „Tăciunel“ pentru că eram negru ca pana corbului; apoi îmi dădea o bucată de pâine care era foarte gustoasă, iar uneori aducea și câte un morcov pentru mama. Toți caii veneau la el, dar cred că noi eram favoriții lui. Întotdeauna, în zi de târg, mama îl ducea la oraș, într-o șaretă mică.

La fermă era un băiat de ajutor pe care-l chema Dick și care venea uneori pe câmpul unde ne aflam noi ca să culeagă coacăze din gardul viu. După ce mânca atât cât poftea, „se distra“, cum spunea el, aruncând cu pietre și cu nuiele în

mânji, ca să-i facă să alerge. Nouă nu prea ne păsa de el pentru că puteam să fugim și să ne ferim, dar uneori ne mai nimerea cu câte o piatră și atunci ne durea.

Într-o zi, Dick „se distra“, tot așa, fără să știe că stăpânul se afla în apropiere, urmărind tot ce se petrecea; deodată acesta sări peste gardul viu și apucându-l, prin surprindere, de braț, îi dădu o palmă așa de zdravănă, încât îl făcu să urle de durere. Cum îl văzurăm pe stăpân, ne apropiarăm în trap ca să vedem ce se va mai întâmpla.

– Băiat nesuferit ce ești! exclamă stăpânul. Răule! Să fugărești mânjii! Și asta nu este nici prima și nici a doua oară, dar va fi pentru ultima dată. Ia-ți banii ce ți se cuvin și pleacă acasă; nu mai vreau să te țin la ferma mea.

Așa se face că nu l-am mai văzut niciodată pe Dick. Bătrânul Daniel, omul care avea grijă de cai, era la fel de blând ca și stăpânul nostru, astfel că ne mergea foarte bine.

Capitolul 2

VÂNĂTOAREA

Înainte de a împlini doi ani, am fost martor la o întâmplare pe care n-am s-o uit niciodată. Era pe la începutul primăverii; în timpul nopții fusese puțin îngheț și încă mai plutea o ceață ușoară

deasupra plantațiilor și a pajiștilor. Împreună cu ceilalți mânji, pășteam în partea cea mai de jos a pajiștii, când,

deodată, se auzi la o oarecare depărtare ceva ce aducea cu un lătrat de câini. Mânzul cel mai mare își înalță capul, ciuli urechile și spuse: „Sunt câinii de vânătoare!“ Și imediat, urmat de ceilalți, galopă spre partea de sus a pajiștii, de unde puteam să ne uităm peste gardul viu la ogoarele și pășunile ce se întindeau dincolo. Mama și un cal bătrân de călărie erau prin apropiere și păreau să știe totul despre cele ce se petreceau.

– Au descoperit un iepure, spuse mama, și dacă trec pe aici vom vedea vânătorea.

Curând, toți câinii străbăteau lărmuind câmpul alăturat, semănat cu grâu timpuriu. Niciodată nu mai auzisem astfel de sunete. Nu lătrau, nu urlau, nu scânceau, ci tot timpul scoteau din rărunchi un fel de: yo! yo, o, o! yo! yo, o, o!

În urma lor veneau câțiva bărbați călare, unii îmbrăcați în haine verzi, toți galopând cât puteau de tare.

Calul cel bătrân fornăi și se uită lung după ei, iar noi mânjii am fi vrut să galopăm împreună cu dânșii, dar curând erau departe, pe ogoarele de jos; aici, părea că s-au oprit; câinii au încetat să mai latre și alergau încolo și încoace cu boturile în pământ.

– Au pierdut urma, spuse calul cel bătrân. Poate că iepurele va scăpa.

– Care iepure? am întrebat.

– O! Nu știu care iepure. S-ar putea foarte bine să fie dintre aceia care nu locuiesc pe plantația noastră; dar este de ajuns să se ivească unul ca să-i facă pe câini și pe bărbați să alege.

După puțin timp, câinii începură, din nou, „yo! yo“-ul lor și cu toții se întoarseră în goana mare îndreptându-se spre pajiștea noastră, în partea unde malul înalt și gardul viu atârnă parcă deasupra apei curgătoare de care am mai pomenit.

– Acum o să vedem iepurele, spuse mama.

Și chiar atunci, un iepure, înnebunit de frică, trecu în iureș și se îndreptă spre plantație. După el veneau câinii care năvăliră spre mal, trecură pârâul dintr-un salt și se năpustiră peste câmp, urmați de vânători. Șase sau opt dintre ei săriră de pe cai și merseră pe lângă câini, tupilindu-se așa cum fac vânătorii. Iepurele încercă să treacă prin gardul viu, dar fiind prea des se întoarse imediat ca s-o ia spre drum: însă prea târziu; câinii, cu urletele lor sălbaticе, erau grămadă pe el; auzirăm un țipăt ascuțit și acesta i-a fost sfârșitul.

Unul dintre vânători merse spre câini gonindu-i cu cravașa, pentru că altfel aceștia ar fi făcut iepurele bucățele. Îl ridicară de un picior, așa sfâșiat cum era, și toți ceilalți vânători păreau încântați.

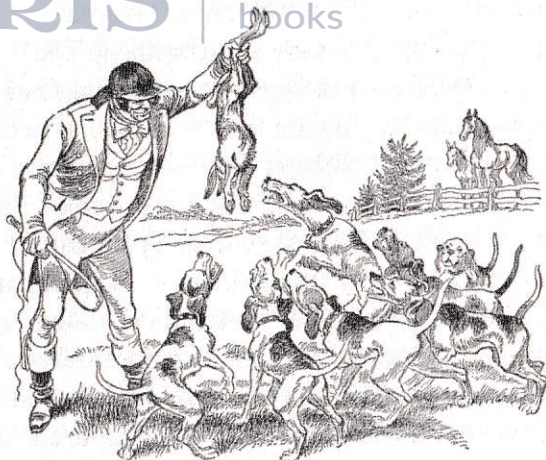
Cât despre mine, eram atât de uimit, încât la început nu prea am văzut ce se petrece lângă pârâu; dar când m-am uitat mai bine, mi s-a înfățișat înaintea ochilor o priveliște tristă: doi cai minunați erau trântiți, unul zbătându-se în apă, iar celălalt gemând în iarbă. Un călăreț ieșea din pârâu, plin de noroi, dar celălalt zăcea nemișcat.

– Și-a frânt gâtul, zise mama.

– Așa-i trebuie, spuse unul dintre mânji.

Și eu gândeam la fel, dar mama nu s-a alăturat părerii noastre.

– O, nu, nu trebuie să vorbiți așa; cu toate că sunt bătrână și am văzut și auzit multe, niciodată nu am putut pricepe de ce le place oamenilor atât de mult acest sport, deși adesea ei își riscă viața. Se pierd cai buni care nu mai pot folosi la nimic, iar culturile se strică – și toate acestea pentru un iepure, pentru o vulpe sau un cerb, pe care i-ar putea dobândi mult mai ușor, într-un alt mod; dar noi nu suntem decât niște cai și nu ne dăm seama!

În timp ce mama vorbea astfel, noi stăteam și priveam. Cei mai mulți dintre vânători se apropiară de tânăr, iar stăpânul meu, care urmărise tot ce se petrecuse, fu primul care se duse să-l ridice. Capul tânărului căzu pe spate, iar brațele îi atârnav și toată lumea părea impresionată.

Nu se mai auzea ni-ciun zgomot; chiar și câinii stăteau liniștiți, ca și când ar fi știut că se întâmplase ceva rău. Mai târziu am aflat că tânărul era George Gordon, unicul fiu al moșierului, un bărbat înalt și frumos, mândria familiei.

Vânătorii porniră călare, în toate direcțiile – după doctor, după medicul veterinar și, fără îndoială, acasă la Gordon, ca să-i ducă vestea despre cele ce se întâmplase cu fiul său. Când domnul Bond, medicul veterinar, a venit să vadă calul negru care zăcea gemând în iarbă, și-a dat seama că nu mai e nimic de făcut și a clătinat din cap; calul avea un picior rupt. Cineva a alergat acasă la stăpân; imediat după aceea se auzi o detunătură și un nechezat strident, apoi urmă liniște; calul cel negru nu se mai mișcă.

Mama părea foarte tulburată; ne spuse că îl cunoștea

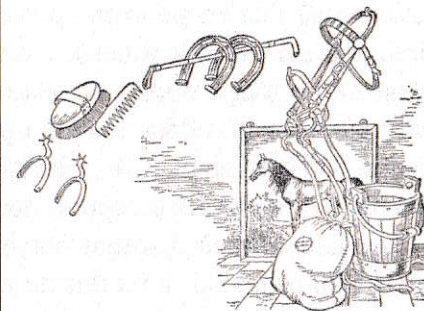
pe calul acela de ani buni și că numele lui era Rob Roy; fusese un cal bun, îndrăzneț și nu avusese nici un nărav. După această întâmplare mama nu s-a mai dus niciodată în partea aceea a pajiștii.

La câteva zile după aceea, am auzit clopotele de la biserică bătând îndelung și, uitându-ne peste poartă, am văzut o trăsură neagră, lungă, ciudată, acoperită cu pânză tot neagră și trasă de cai negri; după ea venea o altă trăsură și alta și alta, și toată lumea era îmbrăcată în negru, iar clopotele băteau mereu, mereu! Îl duceau la cimitir pe tânărul Gordon. El nu va mai călări niciodată! N-am mai aflat ce au făcut cu Rob Roy, dar totul se întâmplase doar pentru un iepuraș!

DRESAJUL

Capitolul 3

Începeam să cresc și să mă fac frumos; părul mi se făcuse catifelat, moale și era negru, strălucitor. Aveam un picior alb și pe frunte o pată albă, frumoasă, în formă de stea. Eram socotit un cal foarte arătos; stăpânul meu nu m-a vândut până nu am împlinit patru ani; el spunea că băieții n-ar trebui să muncească la fel ca bărbații, iar mânjii să nu fie puși la treabă, la fel cu caii, până nu cresc mai mari.

Când am împlinit patru ani, a venit să mă vadă moșierul Gordon. Mi-a cercetat ochii, gura și picioarele; mi-a pipăit, pe rând, fiecare picior până la copită și apoi a trebuit să alerg în fața lui, la trap și la galop; se părea că i-am plăcut, pentru că a spus: „Când va fi bine dresat, va corespunde.“ Stăpânul i-a răspuns că mă va dresa chiar el, deoarece nu i-ar conveni să fiu speriat sau rănit. Fără să mai piardă timpul, a doua zi a și început.

Poate că nu toată lumea știe ce este acela un dresaj, așa că am să-l descriu. Înseamnă, de fapt, să înveți un cal să poarte o șa și un căpăstru și să ducă în spate un bărbat, o femeie sau un copil; să meargă exact pe drumul pe care vor ei, să umble liniștit. În afară de pofil¹ și o chingă, și în timp ce i se pun toate astea să stea potolit; apoi, când i se leagă la spate o căruță sau o diligență, să poată merge la trap, trăgând vehiculul după el; și mai trebuie să meargă repede sau încet, așa cum dorește vizitiul. Nu are voie s-o ia încotro vede cu ochii, nici să se lege de ceilalți cai, să muște sau să dea cu piciorul, și nici să aibă vreo dorință, ci întotdeauna să îndeplinească dorința stăpânului, chiar dacă se simte foarte obosit sau este înfometat; dar mai rău decât toate este că, odată ce i s-au pus hamurile, el nu mai poate nici să sară de bucurie, nici să se lungească pe jos de plictiseală. Așa că vedeți ce mare lucru e dresajul ăsta!

Este adevărat că fusesem obișnuit, mai demult, cu un căpăstru, cu pripon și să fiu dus de frâu, liniștit, peste câmp și pe poteci, dar acum urma să mi se pună un căpăstru cu zăbală; stăpânul mi-a dat, ca de obicei, niște ovăz și, după ce mi-a vorbit cu blândețe să mă liniștească, mi-a pus zăbala în gură și mi-a așezat căpăstrul, ceea ce era un lucru tare

neplăcut! Cine n-a purtat niciodată o zăbală în gură nu poate să-și dea seama cât de greu se suportă: o bucată mare de oțel rece și grea, groasă cât degetul unui bărbat, îți este vârâtă în gură, între dinți și limbă, cu capetele ieșind la colțurile gurii și ținută strâns acolo cu ajutorul unor curelușe, care-ți trec pe sub gât, în jurul nărilor și sub bot, așa încât nimic pe lume nu te poate scăpa de acest obiect neplăcut și greu. Este foarte rău! Da, și este foarte anevoios! Cel puțin așa mi se părea mie; dar știam că mama o purta întotdeauna când pleca undeva, și toți caii la fel, atunci când se făceau mari; și așa, mai cu niște ovăz, mai cu mângâierile, cu vorbele frumoase și cu purtarea blândă a stăpânului, am ajuns să port căpăstru și zăbală.

A urmat apoi șaua, dar asta n-a fost nici pe departe tot atât de rău; în timp ce bătrânul Daniel îmi ținea capul, stăpânul mi-a pus-o pe spate foarte ușor, a strâns bine chinga sub burtă, mângâindu-mă și vorbindu-mi tot timpul; pe urmă mi-a dat un pic de ovăz și m-a plimbat puțin, a continuat să facă acest lucru în fiecare zi, până când am început să caut singur ovăzul și șaua. În cele din urmă, într-o dimineață, stăpânul s-a urcat în spatele meu și m-a călărit în jurul pajiștii, pe iarba moale. Bineînțeles că mi se părea ceva ciudat, dar trebuie să recunosc că mă simțeam destul de mândru că-mi port stăpânul și, cum el a continuat să mă călărească în fiecare zi puțin câte puțin, curând m-am obișnuit.

Următoarea treabă a fost punerea potcoavelor; și lucrul ăsta a fost, la început, foarte greu. Stăpânul a mers chiar el cu mine la potcovar, ca nu cumva să fiu rănit sau să mă sperii. Fierarul mi-a luat, pe rând, picioarele în mâini și a tăiat câte puțin din copită. Nu m-a durut, așa că am stat, de fiecare dată, liniștit, pe trei picioare, până ce le-a aranjat pe

¹Pofil – cureaua de la ham sau de la șa, care trece sub coada calului